

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Povești orientale

(*) *Aiurea, tehnica omoară poezia și basmul. La noi, din fericire, guvernul tehnicianilor le cultivă. Cu rezultate frumoase. Basmul cu plata salariilor preoțești, de pildă, a bătut recordul mondial. Nu s-a mai pomănit nicăiri, nici în timp de războiu, să hrănești cu făgădueli și cu minciuni, opt luni de zile în șir, o tagmă cinstită de slujbași, care își cere pâinea. Au tehnicianii noștri talent, nu glumă!*

Nu lipsește însă concurența. Cuvioșii crapi ai pravoslaviei dominante cultivă și ei genul; cu mai multă fantezie. Cum se și cade unor orientali cari se respectă. Sunt ineputizabili în teme senzaționale. Iată una predilectă: valoarea confesională a cifrelor. Toate publicațiile ortodoxe se întrec în a dovedi, că 3670 Lei ortodocși fac exact 1770 Lei uniști; 2520=1200; 1700=810, după cum e vorba de salariul lunar al unui mucenic dominant ori al unui îmbuibat de popă unișt.

„Legea Românească” dela Oradea (15. IV. 932) aduce o variantă nostimă. Tema: cum au trecut, după „adevăr și dreptate”, cele 30 milioane ale uniștilor, la chimirul smerișilor urmași ai lui Fotie. — Povestea o spune un „iconom stavrofor și deputat de Bihor”. Cucernicul ne poartă pe drumuri încarcate, dela hotelele din București în culisele ministerului cultelor. Acolo a avut, chiar dânsul, conversații cu d. Iorga, în fața declarațiilor căruia „n-a mai scos nici un cuvânt”. Spunea doar Premierul, că „voi, ardelenii, sunteți neîncredători față de mine... aveți însă să-mi mulțumiți principiul proporționalității...” și alte bunătăți de acestea.

De aici învățătura morală: Cuviosul Crăciunescu, delegat al ortodoxiei în ministerul cultelor, e mieluşel nevinovat. „Unirea” greșește amar atacându-l. Ar trebui să-i fie chiar recunoscătoare. Că doar ce-a făcut inocența Sa? A aplicat proporționalitatea și la cele 30 milioane! Astfel i-a venit cultului unit 1 milion întreg. Fiindcă însă dragi uniști, cucernicul a făcut o neleguire: le-a mai dat pe deasupra 10 milioane. În dauna nenorociților de ortodocși, cari ar fi putut să le înghită pe toate. După „adevăr și dreptate”.

Minunată povestea! Reținem din ea atât: acela care a încurcat până astăzi fondul de 30 milioane este d. Crăciunescu. El s-a apucat să împartă banii noștri la toată lumea. A dat din ei bisericii ortodoxe 12 milioane. — A făcut prin aceasta un abus de putere și o ilegalitate mârșavă. Fiindcă fondul a fost dat limpede și expres pentru a se repara „nedreptatea strigătoare” ce s'a făcut bisericii noastre în buget. Așa sună hotărârea parlamentului și a consiliului de miniștri. Pe cari le garantează, în plus, cuvântul răspicat al M. Sale Regelui.

Intrebăm pe d. Prim-ministru: Până când mai îngăduie ca subalternii săi să-și bată joc de lege, de angajamentele guvernului și de cuvântul dat al Regelui? — Dacă nu va lua măsurile ce se impun, vom ști face să aibă răsunetul cuvenit aceasta întrebare a noastră!

Contra uniștilor

Porunca vremii — Ortodoxia în plină negațiune — Câteva pilde recente — Biserica noastră persecutată sistematic

(=). Nu pentru întâia dată și nu fără adâncă măhnire suntem nevoiți să încreștăm pe răbojul vremii un adevăr deprimant: Biserica ortodoxă nu înțelege porunca vremilor și lucrează direct împotriva marilor interese ale neamului! — În mijlocul vâltorilor ce ne cuprind, ea ar trebui să fie stâncă de salvare. Stâlp de foc aprins în noaptea desorientării generale. Glas miraculos de înfrățire a tuturor, împotriva puvoaielor ce stau să ne înecă. Nimic din toate acestea. Dimpotrivă: face și ea ce poate pentru a distrăma și a învrăjbi. În loc de muncă pozitivă, constructivă, de înviorare a credinței șovăitoare, ea se mulțumește cu un obiectiv de pură negațiune: lucrează mereu și consecvent împotriva bisericii noastre.

Săptămânile din urmă pun în lumină deosebit de vie și de tristă această linie de mișcare a oficialității pravoslavnice. Insemnăm aci câteva fapte caracteristice și concludente.

Mai întâi: *faimoasele declarații ale Patriarhului*. Voiau să fie un fel de program al ortodoxiei. Ce a reținut lumea din ele? Că Patriarhul se războleşte cu un partid politic și atacă violent pe uniști. — De sigur, s'au dat lămuriri și s'au încercat rectificări. Ele însă n'au reușit să facă lumină. Cel mult au învăluit și încurcat faptele. De altfel, chiar dacă Patriarhul ar vrea să dea înfățișare mai blândă lucrurilor, nu-l lasă alții. „Revista teologică” din Sibiu, de pildă (Nr. 4.) ar fi dorit ceva și mai bătaios și se miră deadreptul că Preafericitul „a spus așa de târziu ceace a spus”.

Program și directive jalnice. Spectacolul întristător al alegerilor eparhiale arată că ortodoxia ar avea ceva mai bun de făcut: puțină rânduială la ea acasă. Iar înafară să ducă pace, nu războiu. — Dacă vrea totuși luptă, să înceapă una salvatoare: să se smulgă din robia partidului liberal. S'a constatat acum mai pre sus de orice îndoielă, că oficialitatea dreptmăritoare este pe deantregul în slujba acestui partid. La porunca lui, a fost invalidată până și alegerea dlui O. Goga. Nu-i mirare că alți fruntași ortodocși, ca d. Mihalache, a demisionat. Fiindcă, spune un gazetar ortodox, „în aceste adunări (eparhiale) nu pot trăi oamenii cinstiți, oamenii credincioși; atmosfera îi înăbușe”.

Și câtă vreme ortodoxia va rămâne o simplă biserică liberală, nici măcar nădejde de îndreptare nu-i. Atacurile la adresa noastră sunt încercări neputincioase de diversiuni lamentabile.

Alt fapt. În familia dominantă a izbucnit o mică ceartă casnică. Pentru salarii. Cel mic îi cam iau la răspăr pe cei mari, cari și-au

croit plăți în disproporție cu mizeria celor mulți. „Telegraful” din 9 Aprilie face lumină. Cum? O sucește și o drege cam așa: din pricina consilierilor un preot ortodox pierde abia 33 Lei lunar; dar marea vină pentru toate relele o are, în definitiv, biserica unită, cu infinitul ei număr de canonici și monseniori, cari nici nu sunt măcar însurați, totuși capătă plăți enorme, etc. etc., toată povestea cunoscută cu eterna nedreptăție bugetară a bieților ortodocși.

Adeca, pentru a împăca pe ștregarii cari se ceartă, Sibiu le arată aceeaș jucărie ispititoare: dă în biserica unită. Un divertisment care îi va face să uite de ce au plâns.

Al treilea exemplu instructiv: *atitudinea ortodoxiei în chestiunea facultății de teologie catolică*. — Toate guvernele, dela unire încoace, au spus că trebuie înființată. Așa cere dreptatea și interesele statului. Răspicat și categoric a recunoscut acest lucru și d. N. Iorga, în numele actualei cărmuiri. A și trecut în proaspăta lege a învățământului superior, în formă de amendament, un articol care deschide perspectivele de înfăptuire. Lumea cu bun simț și cu scaun la cap a aplaudat. Până și mitropolitul Pimen a mărturisit candid, că e mai bine să crească aici acasă conducătorii catolicilor, decât în străinătate. Totuși, biserica ortodoxă s'a ridicat, oficial și hotărât, împotriva proiectului. Nu i-a negat îndreptățirea și importanța; a spus numai așa: să nu se facă. Pentru că asta ar duce la tulburări și învrăjbi. — Dacă ni-se refuză nouă un drept elementar, asta-i firească și cu cale; dacă ni-se dă, asta-i tulburare. Așa judecă cuvioasa ortodoxie. Unde vreți o pildă mai clasică de atitudine pur negativistă?

Și ce-i mai trist: *statul secondează acțiunea destructivă a ortodoxiei!* Premierul recunoaște dreptatea noastră; arată porunca intereselor generale, ridiculizează pe cei cari se pun deacurmezișul lor speriați de propria neputință; și pe urmă face exact ceace comandă sinodul pravoslavnic. Precum în chestiunea bugetară, așa și în aceasta. A fost deajuns un protest timid din strana prelaților liberali, pentruca guvernul să-și lase în baltă opera începută, să renunțe la toate argumentele ce adusesese și, contrar tuturor obiceiurilor parlamentare de până acum, să amendeze încă odată, la Senat, o lege pe care maturul corp o votase și acum, când i-a revenit amendată dela Cameră, nu putea decât să o accepte ori să o respingă în întregime. — Se repetă, deci, vechea poveste: guvernele au văzut deatâteaori că drumul ortodoxiei este nefast; au înțeles că interesele statului român

nu se pot confunda cu pornirea de ură strămtă și negațiune neputincioasă a unor sectari, au mers totuși fidel și consecvent pe drumul nedreptății și al învrăjbirii arătat de el. D. Iorga, ca toți ceilalți.

Privind această linie consecventă de dușmănie, în care ortodoxia se înfrățește cu statul românesc împotriva bisericii noastre, e cu neputință să nu tragem concluzia, că avem în față o prigoană sistematică și oficială. Nu ne temem de ea — fost-am noi persecutați și de alții, atâtea veacuri! — dar rămânem profund măhniiți și întristați. Neamul românesc ne datorează altceva, nu ură și dușmănie. Și altceva își datorează lui însuși. Pentru că astfel de porniri nefaste se pot răsbuna amar! Quod Deus avertat!

De-ale Bisericii Domnului. Noul „Anuar Pontifical” ieșit din teacurile tipografiei vaticane, pentru anul 1932, aduce, pe cele 1071 pagini ale sale, date extrem de interesante, privitor la personalul bisericesc și viața catolică din toată lumea.

Din mulțimea acestor date și note reținem și noi că actualul Suprem Pontific e al 261-lea în seria urmașilor sf. Petru. Sacrul Colegiu al cardinalilor e compus din 55 de purpurați (1 creat de Leo XIII; 9 de Piu X; 14 de Benedict XV; 31 de Sfântul Părinte de azi). Locuri vacante: 15, plenul sacralului colegiu fiind 70. Ierarhia catolică (patriarhate, arhiepiscopii, episcopii etc.) cuprinde 1609 sedii rezidențiale, la cari să se adaugă și cele 32 din misiuni. Ordine călugărești noul: Frații franciscani terțieri de Waldbreitbach și Frații misionari ai sf. Francisc. Pentru biserică răsăriteană, în cadrele Congregației sale, figurează pentru primadată Comisiunea matrimonială proprie, și secția liturgică. Sf. Scaun își are reprezentanța sa diplomatică pe lângă 36 de state. Plus: 22 delegații apostolice fără caracter diplomatic. Și întors: 35 de națiuni și Ordinul cavalerilor de Malta își au și ele reprezentanța lor diplomatică pe lângă Sf. Scaun.

Datele acestea sunt mai grăitoare ca orice vorbe.

Să trecem la faptă

S'a adevărit în multe rânduri, că omul de ce se teme, nu scapă. E vorbă de cazul trist al regretatului *Gavril Pop-Vetiș*, chemat pe neașteptate la cele veșnice. Parcă și-a simțit sfârșitul, așa a stăruit mereu, cu vorba și în scris, pentru aranjarea chestiunii ajutorării văduvelor și orfanilor de preot. Dar în loc să-și vadă împlinit visul, a plecat, cu multă măhnire în suflet, lăsând o familie grea, săracă, fără nici un ajutor, așa cum sunt cele mai multe familii de preoți astăzi. — Ce să facă acum, de unde s'o înceapă o biată văduvă de preot, cu copii mărunței, rămasă pe stradă, atunci când penzia ei nu atinge nici sâmbria unei servitoare?

Stare tristă, pe care o deplângem cu toții. Și ne cutremurăm la gândul, că poate să avem și noi aceeași soartă, fiindcă: azi mie, mâne fle. De făcut însă tot nu facem nimic. Din plănui și propuneri încolo nu mai mergem. — Eu unul socotesc, că nu mai este vreme de gândit și de plănuit, ci *trebuie îmbrățișată propunerea părintelui Enea P. Bota* și să facem Reuniunea de înmormântare, pe dieceze. — La aceasta eu aș face o mică propunere: *să contribuim după vechime* și anume: până la 5 ani de serviciu Lei 100, plus tot câte 50 Lei de fiecare cinci ani următori, așa că un preot cu 35 ani de serviciu ar plăti Lei 400 din caz în caz. Într'o dieceză cu 250 preoți avem maximum 4—5 cazuri mortale anual, așa că cei mai bătrâni preoți ar plăti 2000 Lei anual, care sumă la o societate de asigurare trebuie să o plătești aproape dublată vreme de 20 de ani, pentru 50—60 mil Lei asigurare pe viață.

Reuniunea de înmormântare se putea face de când lumea și era bine dacă arhierii noștri ar fi impus'o pentru toți preoții, cu dela sine putere, văzând că noi numai propunem și proiectăm, dar nu mai isprăvește nimenea nimic. Biata văduva lui Pop Gavrilă ar fi primit la mână 62.500 Lei și și-ar fi putut plăti datoriile; până când așa... plânge și suspină toată viața. Și dânsa și altele. Am merita să fim luați de urechi cu toții pentru asemenea nepăsări și neglijențe.

Nu putem face nimic, va zice cineva, pentru că d. Argetoianu nu ne dă plata. — O să ne-o dea altul dacă el nu vrea, pentru că avem drept la ea. Lecția ce ne-a dat-o Argetoianu poate ne-a folosit la toți, pentru că nu era altă putere lumească, care să ne deștepte din somnolență și să ne scoată din bârlogul nepăsării, de noi preoții uniți din cinci dieceze. Am preferat în toată vremea să fim divizați câte doi în trei partide politice, în loc să ne fi organizat într'un front comun cu toții, strângând în jurul nostru și pe enoriași. Dacă am fi făcut așa, de sigur, nu am fi coada vacii, cum suntem azi, față de toți ceilalți slujbași. — Acum însă cuțitul a ajuns la os. Azi mâine rămânem fără ghiete în picioare, și fără pâine pe masă. Pentru a ieși la liman cât mai curând, fac propunere concretă: arhierii noștri să binevoiască a da un circular, obligând sinoadele protopopești de primăvară să desbată această problemă ardentă și apoi Corul episcopesc să ia imediat măsurile de realizare, cum va crede mai potrivit.

Al doilea lucru: strângerea rândurilor într'un mănunchiu, dacă nu pentru înflințarea unui partid creștin, apoi pentru *asigurarea unui front comun* în vederea nouilor alegeri.

Dacă nu ne vom mișca nici acum, ci ne vom lăsa în voia sorții, apoi nici nu merităm o soartă mai bună!

pr. D. Bandiciu

Misiuni populare. Excelentul mijloc de primenire sufletească a parohiilor, misiunile, nu poate fi îmbrățișat decât cu căldură de întreaga noastră biserică. Cu vremea, când Dumnezeu se va milostivi să ne dăruiască și mănăstiri mai populate de ieromonahi misionari, frumoasa mișcare de acum, sigur, va crește încă, atât în extindere cât și în intensitate.

Și pân'atunci constatăm cu bucurie că s'a lucrat și se lucrează de zor, în toate eparhiile. De data aceasta încreștăm veste bună a misiunilor ținute pe păr. *Degan*, prof. on. și păr. *Florian*, asumpționist, în fruntea parohie bănățeană *Silagiu*, cu roduri foarte mângâietoare atât pentru harnicul preot local, Ion Cismașiu, cât și pentru toată lumea cu

Foița „Unirii”

Glas de Sirenă

De multă vreme n'a mai fost părintele Maxim atât de vesel și vorbăreț ca în ziua când a citit în „Unirea” declarația Ministerului cultelor, referitoare la salariile restante ale preoșimii. Și, fără doar și poate, avea destul motiv să se bucure.

Era a noua lună de când nu primise dela stat salariul ciopârțit de multele „curbe”, iar venitele stolare, fiindu-i parohia mică, erau egale cu zero. Zece, mult douăsprezece boteze la an, à zece lei. Cinci-șase înmormântări, à optzeci lei. Două-trei cununii, à una sută lei, — adecă pardon, în cășlegile anului corent n'a avut nici o cununie; e criză și în căsătorii.

Sfeștăni n'a avut de câțiva ani, fiindcă nu prea se edifică locuințe noi, iar de masle nu au nevole poporeniile dumisale, căci, fiind oameni de munte, cu aer și apă bună, sunt sănătoși ca mărul.

La „Bobotează” a încasat patru sute lei. Din aceștia a dat paracliserului cincizeci, iar cântărețului una sută. I-au rămas netto două sute cincizeci. În schimb și-a prăpădit o pereche de încălții.

Lectical și zi de lucru nu mai există, fiindcă... preoșii primesc salariu dela stat. Așa spun pescultorii în apele tulburi de azi și mai

ales acela cari luptă din toate puterile să-i treacă pe românii uniți la ortodoxia pravoslavnică.

Părintele Maxim, având bacalaureat, academie și patrusprezece ani de serviciu, primește lunar, — de-ocamdată numai pe hârtie și în gând, — aproximativ 1600 lei.

Când e necăjit și are răgaz să stea de vorbă cu gândurile d-sale, părintele Maxim devine confidențial — ba chiar indiscret — și, ca atare, se întreabă: cam ce salariu poate avea ordonanța de birou a dlui ministru de culte?... sau lustritorul ghetelor, eventual prăfuitorul pijamalelor, dlui „milioane'n curcă” Dr. A. Crăciunescu?...

— Părintele Maxim, deși e mult mai înțelept în probleme matematice decât dl Crăciunescu, nu are pijamale, iar ghetele și le lustruiește singur.

Porțlunea canonică, fiind loc de munte, nu produce decât foarte puțin. În anul trecut, din cauza secetei, n'a avut nici măcar atâta recoltă din cât să-și poată acoperi cheltuielile de lucru.

În lipsă de nutreț și-a vândut doi juncani, dar banii ce i-a primit a fost nevoit să-i dea pentru întreținerea băiatului mai mărișor, elev de liceu. Ii mai rămăsese o văcuță și un cal, primit plocon de nuntă dela fie iertat socrul său. Vaca nu se îndura s'o vândă, fiindcă mai avea patru copii mărunței, cari aveau nevole de lapte, iar de calul de trăsură

nu se putea lipsi, fiindu-i parohia situată departe de oraș și gară.

Între astfel de împrejurări, părintele Maxim nu avea altă sursă de existență decât salariul dela stat.

Înainte de aplicarea curbilor — și când salariul îl primea regulat — deși modest, dar putea să trăiască mulțumit, căci nu era pretențios. Unica dorință ce-o avea, era să-și poată crește copiii. Nu s'a revoltat nici când s'au aplicat curbile așa zise de „sacrificiu”, dimpotrivă, le spunea colegilor săi mai tineri și mai exaltați: dragii mei, trebuie să jertfim și noi pe altarul țării.

Dar în scurtă vreme a putut constata că această jertfă n'o aduce nimeni în măsură preoșimii române-unite. Și nici când s'a convins despre acest adevăr indiscutabil, n'a cârtit, ci a tăcut și a suferit cu o resemnare vrednică de admirat.

Dar nevoile omului sărac sunt nenumărate.

Când ai în casa ta opt guri, trebuie multe de toate; iar întreținerea băiatului liceal îi costa anual șaisprezece mii, în afară de îmbrăcăminte.

Nădăduind că va primi salariul dela stat, s'a împrumutat dela badea Ion și badea Gheorghe, fără să viseze măcar că sub actual guvern „mixtum compositum” — sau mai corect zis: „alia lacta sunt” — va ajunge în situația să nu-și primească salariu timp de nouă luni.

drag de cele sufletești: s'au mărturisit și cuminecat 514 inși. Admirabil record în acele părți. (La mărturisiri s'a ostenit și păr. Marieșan din Isgariu). — Misiunile dela *Silvașul de sus* (tot în dieceza Lugojului), conduse de păr. P. Berinde, cu ajutorul, la mărturisiri, a păr. A. Mărilă din *Silvașul de jos*, au succes și ele nespuse de bine.

Aceeași veste bună și din eparhia de Nord și aceeași constatare și cu privire la ostenelile similare a păr. egumen dela *Bixad, Atanasie Maxim*, la *Tămășești*, unde s'au mărturisit și cuminecat 505 inși, precum și referitor la misiunile din *Căllnești*, ținute pe păr. canonic L. Vida cu rezultat splendid: 937 spovedanii și împărtașenii. Plus: 137 înscrieri sărbătorești în congregația mariană. — Toate acestea în Paresimile acestui an. Mai în iarnă păr. franciscan *Dr. Dominic Neculăș* preotul misionar al eparhiei orădane, la rândul său, a dus același cuvânt al mântuirii în parohiile *Boian* (jud. Sălaj) și *Prisaca* de lângă *Uilac-Beiuș*. Numărul celor mărturisiți și împărtașiți în cele două parohii: 928. — Laudă părinților misionari și celor ce le-au stat într'ajutor să-și poată îndeplini cu atâta spor munca apostolică!

Danii frumoase. Ultima circulară a chiriarhiei maramureșene aduce o veste care va fi bucurie la tot sufletul creștinesc. S'au aflat adevărate inimi bune, cari înțelegând lipsurile acestei eparhii, s'au grăbit să-i vină într'ajutor.

Și anume: *I. P. S. Valeriu* al *Orăzii* a dăruit fondului de ajutorare a văduvelor și orfanilor, pe lângă suma din trecut, o altă sumă de 80.000 Lei, din acțiunile fostei soc. an. „Clopotul”. În același scop au contribuit, dintr'al lor, d. *Ștefan Suciu*, dir. cont. minelor din *Balamare*, și d. ing. *Dumitru Marian* cu câte 20.000 Lei, iar d. *Vasile Pop*, dir. la cassa de economii din *București*, cu 7000 Lei, prin ceea ce s'a ușurat mult fondului din chestiune posibilitatea de a ajunge în posesiunea întregii averi a fostei soc. anonime „Clopotul”.

Parohul *Blușei*, păr. *Laurențiu Bran* și-a făcut loc de cinste între ctitorii noii eparhii donând și Sf. Sa peste 200 volume din biblio-

teca proprie, pe seama Bibliotecii Eparhiale. — Și se sperează că gestul nobil al marinoșilor donatori menționați, va afla încă imitatori. Ceeace de la Domnul să se întâmple cât mai neîntârziat!

Calea conștiinței

Dintre toate fapăturile Domnului omul singur are tristul privilegiu de a putea lucra și împotriva convingerilor sale. Educație, ambianță socială, frica de oameni, temerea de anumite neplăceri, nădejdea anumitor avantagii imediate, îl țin-tuiesc adesea locului, ori îl îmbrâncesc de-a dreptul pe căi de acelea cari minții nu pot să-i apară decât ceea ce sunt aievea: căi rătăcite. Video mellora...

Sunt însă și abateri dela regula aceasta, oricâți închinători va fi având ea. Analele bisericii le notează: convertiri. Și din fericire, toate vremile își au convertiții lor.

Anul din urmă încrestează o seamă de asemenea convertiri. „Unirea” a notat câteva. Mai prindem o seamă, după ultimul număr al revistei „L'Unité de l'Église”. Toate își au caracteristica lor mult grăitoare. Așa:

Nu e mult de când a murit la *Trichinopol* (în *India*) un fost măestru al lojei franc-masone: *Rowboltham*, revenit la sânul bisericii catolice puțin înainte de moarte. — La *New-York* a abjurat, zilele trecute, erezul protestant, al cărui slujitor era, *Harold Burkey*, multă vreme membru activ al odioasei organizații „*Ku-Klux-Klan*”. Contrastul izbitor dintre conduita unei fete catolice și a femeilor din lumea în care trăia el, l-a dus la studierea catolicismului, ca să încheie cu îmbrățișarea acestuia. Acum studiază teologia la *Trinity-College* din *Sioux-City*, în vederea preoției. — Spre sfârșitul anului trecut s'a convertit la catolicism *Ellies Ashmead-Bartleet*, numit de *Daily Telegraph*: „Cel mai mare corespondent de războiu al veacului XX”. Protestantismul i-a convenit în viață. La moarte însă numai în crezul Romei a avut încredere. Ca și *Slavomir Czerwinski*, fost ministru al cultelor și instrucțiunii, mort la *Varșovia* în *August 1931*, care

înainte de a muri a chemat la patul suferințelor sale pe păr. redemptorist *Piotrowski*, a trecut la catolicism, a primit Sf. Taine și a murit dând, după pierderea graiului, prin gesturi, expresie bucuriei sale de a fi reîntrat în sânul bisericii nașterii sale. — Aceeași cale a revenirii la matca romană a apucat-o cu ceva mai înainte, la *Kensingtonul Angliei*, *vicontele Uffington*, moștenitorul marquizului de *Craven*. (Titlu nobilitar din 1666). *Sigur*, nobila odraslă de marchizi n'a făcut acest pas din motive de ordin material.

Cea mai mișcătoare convertire rămâne însă aceea a prof. universitar *Erik Peterson* dela univ. de *Bonn*. Teolog protestant de mare valoare (cele mai însemnate studii ale sale: *Was ist Theologie?* și *Die Kirche*), s'a frământat mult până la hotărîrea trecerii definitive. Scrisoarea de despărțire, adresată colegilor de catedră *Karl Barth* și *K. L. Schmidt*, are rânduri duiosase și semnificative: „Trebuie să mai spun, — se destăinuie dânsul — că pentru mine a fost ceva teribil să fac acest pas? că am iubit sincer biserica evanghelică și că aceasta nu va înceta niciodată de a avea parte de afecțiunea mea?... Știu că în acest moment trezesc furia multora. Unii vor zice că m'au bănuț totdeauna; alții vor vorbi de duplicitatea mea; alții iarăși mă vor trata de romantic nestatornic. Dar, vedeți: sunt de patruzeci de ani; am renunțat la familie, la vocațiunea mea, la poziția mea socială; am frecventat douăzeci de ani în șir teologia. Ceeace am făcut, am făcut constrâns de conștiința mea și pentru a nu fi lăpădat de Dumnezeu. Ceice mă judecă să știe că apelez împotriva osândei lor la judecata lui Dumnezeu însuși”.

Nu. Nu se referă la toată lumea încheerea axiomatică: deteriora sequor. Sunt și suflete tari, de nobleță foarte pronunțată, cari știu să treacă peste toate barierele ce li-se pun în calea spre urmărirea idealului sfânt întrezărit la lumina harului. Și vor fi totdeauna, câtă vreme vor fi rătăciri de părsit și adevăr de îmbrățișat. Câtă vreme vor fi schisme și erezii deoparte, crez creștin integral de altă parte.

Marin Barbu-Bănățeanu

El n'a visat-o asta; dar iată, lunile treceau mereu... Vremea își strecura în veșnicie clipele nepăsătoare, și salariul nu mai sosea.

Dela anul nou nu mai avea nici servitor și nici servitoare. Soția părintelui Maxim, deși era suferindă de multă vreme, — boală care reclama operație, — trebuia să facă pe servitoarea.

— Dragă *Silvie*, tu te ruinezi în felul acesta, îi spunea părintele, privindu-și soția cu ochii înrouați.

— Lasă, dragă *Andrei*, că fac eu totul. La ce să angajăm servitoare, când știi că nu avem de unde s'o plătim...

Iar părintele făcea pe argatul. Tăia lemne, îngrija de vite și purta apă; ba uneori pentru a-și cruța soția, spăla rufele copiilor.

Și ce bucurie a fost pe părintele Maxim când a citit în „*Unirea*” declarația ministrului cultelor, că toate restanțele se vor achita fără amânare.

Pe cele nouă luni, socotindu-se mizerabila sumă lunară de 1600 lei, ar primi aproximativ: patrusprezece mii lei. Din aceștia, și-ar achita din datoriile de cincisprezece mii măcar jumătate, iar din rest, ar putea să-și ducă soția la clinică și să plătească speșele de operație; vre-o șase mii, clasa II. Atât i-s'a cerut.

Nu-i rămânea nimic din salariul de nouă luni, dar când își va vedea iarăși sănătoasă soția în mijlocul celor cinci copii, va fi pe deplin mângăiat și fericit.

Așa visa părintele Maxim, în modestia și blândețea lui, din ziua când citise articolul prin care se afirma că salariile restante se vor achita fără amânare. Și nu e de mirat că aștepta cu neastâmpăr sosirea chitanțelor. Dumnealui credea morțiș în asigurarea ministerului.

În sfârșit, va putea sta cu fruntea ridicată și nu-i va fi rușine de badea Ion și badea Gheorghe, dela cari se împrumutase, pe timp de o săptămână; — sunt șapte luni de-atunci.

Zilele treceau însă mereu și clipele începură să-i pară veșnicii.

Dar în sfârșit, iată, sosește poșta... Scrisoare officioasă... Aici este ceea ce aștept... gândi părintele Maxim, pipând plicul voluminos. Sunt multe chitanțe... pe nouă luni... și în câte două exemplare...

Desfăcu plicul cu degetele tremurătoare de emoție și scoase un teanc de scrisori.

... La cererea on. *Andrei Maxim*, paroh în *N...* dăm dispensă dela post indivizilor *X... J... Z... Atât*.

Părintele oftă. Luă la mână o corespondență și citi:

„Dragă *Tatică* și *Mămică!*

„Di director al internatului mi-a spus să vă scriu, că dacă nu trimiteți fără amânare rata a doua pentru întreținere și banii pentru uniformă, mă va da afară din internat etc.”

Părintele oftă și mai adânc, apoi luă la mână altă corespondență.

... „În numele clientului meu *Samuil Goldstein*, negustor de coloniale în *H...* vă provoc ca în termen de opt zile să achitați...”

Părintele Maxim începu să vadă, ca într'un caleidoscop, pachete cu făină, orez, zahăr, etc... cumpărate pe „aduc”, timp de nouă luni.

Aruncă privirea spre masă și văzu „*Unirea*”. Aici e nădejda, ... gândi dumnealui. O răsfoi agitat și privirea i-se opri asupra articolului: „*Regimul înfometării continuă*”. Il citi într'o singură clipire de ochi și, netezindu-și îngândurat tâmpilele presărate cu fire arginții, zâmbi cu tristețea.

Abla acum înțelegea că promisiunea Ministerului n'a fost altceva decât un glas amăgitor de *Sirenă*.

Aruncă foaia deoparte și, apropiindu-se de geam, privi în stradă.

Copiii tocmai se reîntorceau dela școală. Între aceștia o zări și pe *Lilica*, copilul lui, înotând cu greu prin băltoacele de apă, provocate de topirea zăpezii. Când *Lilica* intră în curte, văzu că e desculță la un picior. Gheata, a cărei talpă se desfăcuse cu totul din cauza noroiului și apei, o ținea la mână și o privea mereu, plângând.

Părintele Maxim simți cum i-se urcă în gât un nod și pe fața posomorită începură să se prelingă stropi grei de lacrimi.

Sabin Gh. Truțila

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Maramureșului a făcut următoarele numiri: pâr. *Vasile Szabo*, din Ocnașugatag, paroh-protopop la Baia-mare I; pâr. *Ion Petrescu*, din Valea Porcului, admin. parohial la Sașugatag II; pâr. *Alexandru Cherecheș*, nouhirotonit, admin. paroh. la Curtuișul mare; pâr. *Vasile Bârșan*, nouhirotonit, admin. paroh. la Dumbrăvița II.

Pregătiri de praznic mare. Pe vară e plănuț să se țină în Dublinul Irlandei un congres euharistic internațional grandios. Pentru reușita-i cât mai strălucită se lucrează deja de pe acum cu aparat imens. Oficialitatea de stat și-a oferit serviciile ierarhiei bisericești aranjatoare, alături de Academie și Muzeul Național. Se vor arăta, în legătură cu acest congres, moaștele sf. Patriciu, Patronul Irlandei, și alte rămășițe antice, venerabile. Se prevede o extraordinară afluență de participanți din toată lumea. Până acum s'au anunțat deja pelerinaje impozante din patruzeci și patru de state. — Noi rămâneam-vom, oare, absenți, ca biserică română unită, și dela acest praznic sfânt?

Răspunsul credinței. Regimul politic actual din Spania a crezut de bine să deie încă o lovitură de copită simfământului religios. Lege a făcut deci ea toate crucifixele să fie îndepărtate din școale. Și slugile zbirilor legiuitori au și făcut cum li-s'a ordonat: s'au îngrijit să dispară de pe pereții saalelor de învățământ semnul biruinței creștine. N'au putut face însă același lucru cu inimile îndrăgostite în acest semn. La Pampelona și aiurea, drept ripostare, elevii mici și mari, s'au prezintat, la prelegeri, împodobiiți cu cruci pe piept. — Credința dacă-i vie, știe răspunde și ea, repede și demn.

Locale. Sâmbăta viitoare, de sf. Gheorghe, va predica în catedrală pâr. *Oct. Modoreea*, prof. iar de Florii pâr. *Teodor Megieșan*, profesor.

— Despărțământul Blaj al »Astrei« continuă pe calea apucată. Conferința de Dumineca trecută cu subiectul: Filozofia naționalismului, a ținut-o d. prof. *Ion Covrig*. Publicul asistent a ținut să sublinieze cu aplauze călduroase cuvintele cumpănite ale vorbitorului.

— Tot atunci, dar după masă, a conferențiat, în cadrele Reuniunii Meseriașilor și și Comercianților Români din loc, pâr. *Dumitru Neda*, prof. la Academia teologică. Tema tratată: Muncitori intelectuali și muncitori manuali, a fost ascultată cu viu interes și indiscutabil folos din partea mulțimii prezente.

Slăbesc și plepturile de aramă. Ne-am lăudat, pe drept cuvânt, cu sănătatea satelor noastre. Vorba figurată, cu cele șapte vieți ale Românilui, era brodată pe-o realitate fizico-biologică din lumea celor dela coarnele plugului și a furcilor de tors. O anchetă întreprinsă de curând de Societatea profesorilor secundari de pedagogie asupra sănătății elevilor și elevelor din internatele școlilor normale, — băeți și fete în majoritate absolută din plugari, — arată însă că îndărăpt tot dăm ca racul, și aci. S'au făcut cercetări în lumea școlărească alor 50 școale normale (29 de băeți și 21 de fete) și s'a constatat că 299 suferă de paludism, 277 de reumatism, 642 de predispoziție, și chiar și de tuberculoză incipientă, iar 150 de boli cari cer un regim special și îndelungat. — Jalnică revelație a vieții chinuite și a hrânirii neindestulitoare a mulțimilor dela sate! Și triste prognosticuri de viitor, întru cât se va mai continua cu nepăsarea față de mizeria în care se sbat pân' se ofilesc și se vor stânge cei ce formează talpa țării.

Mormântul lui Attila. Când își pune Neamțul un gând, apoi fie ce-o fi, caută să-i deie capăt. Și ce nu-i poate trăzni prin cap

unui Neamț? Mai ales când e și un fel de vrăjitor, ca Herr Becker din Austria, care spune c'a avut vedenii cumcă mormântul »sbiciului lui Dumnezeu« ar fi la Aurolsmünster. Mai mult: i-s'a arătat, vezi bine că pe aceeași cale, și scrierul lui Attila, care ar zăcea la 20 metri adâncime și ar consta din 3 învălișuri: unul de fer, unul de argint și unul de aur curat, învălișite în bani de valoare neprețuită. Opt țărani, cari cred orbește în vorba lui Becker, au cerut și-au obținut voie să sape unde le-a spus »văzătorul«. Și de-o fi să fie într'un ceas bun, apoi în decurs de 20 de zile comoara temutului stăpân al Hunilor e scoasă la lumină. — Lumea serioasă însă e de altă credință: peste puține zile dosarul neghiobiilor omenești se mai îmbogățește cu un act.

Veșnicia de Joi până mai apoi. Am numit »veșnicia« tratatelor de pace. Căci toate se încheie pentru vecie, dar se face harceaparcea din ele la cel dintăiu prilej binevenit. Dovadă documentele publicate de Societatea Dreptului Internațional, din cari reiese că în lungul răstimp de 3400 de ani din urmă s'au întărit, cu asigurări și subscrieri grele, nu mai puțin de 8000 tratate de pace. Pentruca în toată această îngrămădire de ani, îngrădită cu peceți și pergamente, să fie... 268 de ani de pace între neamuri. — Ceeace nu înseamnă, totuși, că nu mai putem nădăjdui într'o vreme, când omenimea convinsă de binele păcii va face cu neputință băntuiala războaielor.

Convenire colegială. Colegii din promoția 1906/1907 a liceului din Blaj, sunt rugați să ne comunice adresele, în vederea convenirii colegiale. — *A. Lupeanu*, director de liceu, *Dr. Traian Denghel*, primpretor, Blaj.

Telefonul »Unirii«

C. Sălend. Publicația de care vă interesați: »Bulletin de la cooperation roumaine« apare la București, îngrijită de cele trei mari instituțiuni cooperative: Oficiul național al cooperatiei (Bulevard Take Ionescu 7), Banca centrală cooperativă (D. N. Petrașcu, Strada Brezoianu 31) și Centrala cooperativă de import și export (Str. Brezoianu 33). Nu are timp fix de apariție, nici preț de abonament stabilit. Adresați-vă unuia din oficiile de mai sus. Pentru scopuri de studiu se va trimite, credem, gratuit.

B. Cluj. N'am controlat informațiunea »Curentului« despre groaznică nenorocire întâmplată la Beiuș, de Paștele catolic. Ii anticipăm, deci, crezare. Adeca: elevii internatelor noastre au participat, cu luminări aprinse, la procesiunea învierii celebrată de catolicii »unguri« de-acolo. Foarte frumos. Ne rugăm doar aceluiaș Dumnezeu, și avem aceeași credință. Și, probabil, acesta a fost și dorul suprem al Mântuitorului înainte de patima mântuitoare: ca toți să fie una măcar în cinstea și dragostea Lui. Fără deosebire de neam și limbă. — Pentru »Renașterea« pâr. Ivan, de sigur, asta se chiamă, delicat și civilizată: »inconștientă«. (Nr. 15). Consecvent, eroismul studenților teologi din București, cari au bombardat cu cărămizi, în miea de noapte, locuința directorului internatului lor, pe motiv că acesta îi obligă, între altele, să se spovedească și cuminece, ar trebui să se numească: ortodoxie românească activă! Ori, poate, »Renașterea« va găsi altă denumire sunătoare. În asta e tare. În aceeași notiță, anume, mai are una strașnică: decretează limba românească de »limbă ortodoxă«. Ceeace nu este, la dreptul vorbind, o nenorocire. Cel mult o dovadă de... deșteptăciune pravoslavnică. — Toate bune și frumoase; dar nu prea merită să fie încrestate. Vă atragem însă atențiunea asupra unei alte laturi a notiței din »Renașterea«: cuviosii se tem că în zece ani copiii noștri, uniți, vor ajunge să nu mai vorbească românește. Nu vi-se pare ciudat? De atâta vreme dânsii se sbat să ne scoată, în bloc, din sânul neamului românesc. De ce se supără dar la gândul că vom uita limba? — Din partea asta însă pot fi liniștiți: nu ne vom prăpădi. Nu-i deci nici o nevoie să se mai facă, și pe această temă, caraghioși!

I. Sibiu Extemporalul publicat de Diorates în »Telegraful« (2. IV. 932) surprinde prin noutatea temei: Catholicism ori naționalism? Nimeni, niciodată, nicăiri nu a mai scris despre acest lucru. Totuși, deștept cum este, elevul nu s'a rătăcit cu totul în ceața vorbelor. Ajunge la concluziuni remarcabile. Așa de ex. când constată că ortodoxia cultivă și desvoltă la maximum »toate dispozițiile și însușirile naționale«. Cât de profundă este această remarcă, o arată limpede proaspetele alegeri eparhiale ortodoxe. S'au cultivat, în'ele, la supra-maxim, toate caracteristicile electorale naționale: corupție, bățai, beții, injurături, furt de urne etc. și acestea toate în fața altarelor, într'o dulce armonie mestecându-se pălăria domnească cu potcapul cuvios spart cu aceeași măciucă națională. — De altă parte, este iarăși evident, că nu poți fi bun catolic și fiu devotat al neamului tău! O arată istoria de două mii de ani neconținut. Nu vezi D-ta cum s'au prăpădit toate neamurile catolice: francezii, italienii, germanii, și toate celelalte? Cum s'au făcut, sârmanii, un fel de aluat internațional, papistaș, fără

să-și fi putut desvolta aptitudinile și talentele caracteristice, naționale?! De aceea au rămas atât de inapoi și în cultură și civilizație. Ca să nu mai vorbim de spiritul evanghelic, care le lipsește total. El nici nu se poate realiza, principial, decât în ortodoxie. Cum arată pilda Rusiei și a pravoslaviei românești! — Dați-vă deci plainici și exclamați cu Diorates: »Deosebirea între catolicism și ortodoxie e considerabilă!« Cu adevărat, așa este!

Oficiul protopopes. Iclod. Confirmăm primirea sumei de Lei 1800, abonament dela parohiile Coasta, Iclod, Incul de sus, Incul de mijloc și Păgliša. La ultima parohie s'a sistat trimiterea ziarului. Vă mulțămim din inimă.

P. Timișoara. Am primit 400 Lei în abonamentul anului curent. Vă mulțămim pentru suprasolvire.

V. Baia mare. Am primit 300 Lei, abonament pe anul curent. Mulțămim pentru suprasolvire.

Oficiul parohial. Bocuș montană. Chităm primirea abonamentului pe anul 1931.

Dr. B. Baia mare. Confirmăm primirea abonamentului pe 1931 și 1932.

P. Șeșuș. Am primit 360 Lei. Din aceasta sumă 160 Lei am plătit »U. P.«

Oficiul parohial. Cugir. Am primit abonamentul și taxa inseratului.

F. Cănaș. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

A apărut:

Mult așteptata operă de unificare a limbii: »**Dicționarul enciclopedic ilustrat al limbii române,**

Cartea Românească

de I. Aurel Candrea și G. Adamescu.

Conține: 60.000 cuvinte — 8000 ilustrații — 120 hărți — 83 tabele — 23 planșe colorate — 500 locuțiuni — 2000 pagini format mare. Volumul legat elegant în pânză.

Prospecte și informațiuni a se cere dela

Editura »**CARTEA ROMÂNEASCĂ**

București B - d. Regele Carol I Nr. 3-5

(70) 1-2

No. 407—1932.

Inchiriere

Se aduce la cunoștință, că începând cu ziua de 1 Maiu 1932, se dă în chirie localul de prăvălie, curtea și grădina din Piața Inocențiu Micu Klein No. 21, pe timp de 3 ani. Cei ce reflectează la acest local își vor înainta ofertele de chirie, închise, la Administrația O. Capit. până în 28 Aprilie 1932 ora 12.

Blaj, 12 Aprilie 1932.

Dr. Ambroziu Cheșianu

(66) 1-2

adm. capit.

In atenția parohiilor și
curatoratelor bisericești!

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare
depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA
CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și
Recvizite bisericești, Prapori, Cărți preoțesti și de rugăciuni. Diferite predici,

VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. —

Medalii de aluminiu pt.
Reuniuni, cu inscripție

după dorință, etc.etc.

Cereți prețuri detaliate

8-10